

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 80/2021-35

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED],
zastúpeného JUDr. Vladimírom Pochom, advokátom, Hviezdoslavova 3, Bardejov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 68/2018 z 25. septembra 2019 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 68/2018 z 25. septembra 2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Obdo 68/2018 z 25. septembra 2019 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **346,26 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. decembra 2019 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto nálezu. Jeho ústavná sťažnosť smerovala aj proti rozsudku Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Cob 39/2016-510, 3 Ncb 1/2016-510 z 27. októbra 2016 (ďalej aj „napadnutý

rozsudok krajského súdu“). Sťažovateľ navrhol napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdom na ďalšie konanie. Ústavná sťažnosť bola prijatá na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 80/2021-17 z 23. februára 2021 vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 5 Obdo 68/2018 z 25. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a vo zvyšnej časti bola odmietnutá.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľ sa ako žalobca proti žalovanej domáhal zaplataenia istiny vo výške 3 718,65 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody vzniknutej porušením povinností žalovanej vyplývajúcich zo sprostredkovateľskej zmluvy. Krajský súd napadnutým rozsudkom okrem iného potvrdil rozsudok Okresného súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) z 25. júna 2012 o zamietnutí žaloby a rozhodol, že sudca okresného súdu JUDr. Karol Krochta nie je vylúčený z pojednávania a rozhodovania tejto veci. Najvyšší súd napadnutým uznesením zastavil dovolacie konanie v časti smerujúcej proti výroku napadnutého rozsudku krajského súdu o námietke zaujatosti (v tejto časti išlo o uznesenie sp. zn. 3 Ncb 1/2016 spolu s opravným uznesením, pozn.) a dovolanie sťažovateľa odmietol.

3. Najvyšší súd napadnuté uznesenie v časti o námietke zaujatosti sudcu okresného súdu odôvodnil odkazom na viaceré ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) i na povahu uznesenia krajského súdu sp. zn. 3 Ncb 1/2016, ktorý o námietke rozhodoval ako nadriadený, nie ako odvolací súd. Z toho najvyšší súd vyvodil záver, že nie je daná jeho funkčná príslušnosť a že ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, preto neskúmal vecnú správnosť rozhodnutia a konanie v tejto časti zastavil.

4. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces najvyšší súd po uvedení východísk pre prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP konštatoval splnenie všetkých zákonných náležitostí v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu (zhrnutie skutkových tvrdení a argumentov strán, stanovisko súdu k odvolacím námietkam, jasné vysvetlenie, v čom považuje rozsudok okresného súdu za správny). V tomto prípade nezistil podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, preto dovolanie považoval pri nezistení dôvodu zmätočnosti za neprípustné.

5. Dovolanie sťažovateľa odôvodnené neprávny právnym posúdením označil najvyšší súd za odôvodnené formálne. Podľa jeho obsahu zistil nesúhlas sťažovateľa s logickými úvahami, so skutkovými závermi a s vyhodnotením skutkových okolností nižších súdov (napr. neposúdenie zmluvných povinností žalovanej podľa predstáv sťažovateľa). Spochybňovanie skutkových záverov, vyhodnotenia dôkazov a polemiku s rozhodnutiami súdov nižších inštancií nepovažoval za významovo zodpovedajúce kritériám podľa § 421 ods. 1 CSP, preto vyslovil záver o nepodložení dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a odmietol ho.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Proti napadnutému uzneseniu sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje:

a) najvyšší súd porušil právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, argumentáciou vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP sa zaoberal povrchno, jeho záver o zaujatí stanoviska krajským súdom k odvolacím námietkam nemôže obstať, pretože sa krajský súd nevysporiadal s dvoma okruhmi podstatných tvrdení,

b) formalisticky a arbitrárne posúdil dovolanie v neprospech sťažovateľa, jeho výklad nemal byť reštriktívny, keď sťažovateľ dovolacie dôvody nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP vymedzil dostatočne, čo sa týka obsahu povinností sprostredkovateľa zo zmluvy.

7. Z uvedeného potom sťažovateľ vyvodzuje, že boli porušené jeho základné práva uvedené v bode 1 odôvodnenia tohto nálezu.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

8. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že ponecháva rozhodnutie na úvahe ústavného súdu a súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

9. K veci sa vyjadrila aj sudkyňa spravodajkyňa, ktorá uviedla, že s dovolacími námietkami sťažovateľa sa najvyšší súd vysporiadal stručným spôsobom, čo však neznamená, že by pristupoval k dovolaniu formalisticky alebo arbitrárne. Z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva pre procesnú stranu právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, aby rozhodol v súlade s jej predstavami. Zdôraznila, že nebol prítomný podklad na uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016, pretože právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) neboli zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s právom na spravodlivý proces. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 CSP upriamila pozornosť na viazanosť odvolacieho súdu dôvodmi vymedzenými dovolateľom. Sťažnosť považuje za neopodstatnenú.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

10. Zúčastnená osoba, ktorou je žalovaná v pôvodnom konaní [REDAKOVANÉ], si neprevzala v odbernej lehote zásielku s výzvou na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti, jej vyjadrenie tak absentuje.

III.3. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ nevyužil možnosť podať repliku na vyjadrenie najvyššieho súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie je založená na jeho tvrdení o povrchnosti, formálnosti, arbitrárnosti a neodôvodnenosti napadnutého uznesenia, ktorým bolo odmietnuté jeho dovolanie.

13. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či právne závery, ktorými najvyšší súd odôvodnil odmietnutie dovolania sťažovateľa, boli výsledkom ústavne udržateľnej aplikácie noriem procesného práva najvyšším súdom v súlade s označenými článkami ústavy a dohovoru. Ústavný súd neskúmal správnosť skutkových zistení, pretože skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom jeho kontroly iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

14. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

15. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 122/05).

16. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (III. ÚS 450/2017). To samozrejme neplatí, ak by najvyšší súd posúdil otázku prípustnosti dovolania ústavne neudržateľne v neprospech sťažovateľa.

17. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia dovolacieho súdu, ako aj s podaným dovolaním. Sťažovateľ dovolanie založil na dovolacích dôvodoch podľa § 420 písm. e) a f) CSP a podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP. Namietal, že (i) v konaní rozhodoval vylúčený sudca, (ii) súdy sa nevysporiadali s jeho podstatnými tvrdeniami, odôvodnenie založili na tvrdeniach, ktoré nemajú oporu v dôkazoch založených v súdnom spise a sú nepravdivé, že argumentácia krajského súdu o neporušení žiadnej povinnosti zo zmluvy o sprostredkovaní je nesúrodá vzhľadom na preukázanie existencie ďalšej dohody (o informovaní o zaplatení tovaru), (iii) súdy nesprávne a v rozpore s judikatúrou posúdili povinnosti sprostredkovateľa podľa zmluvy a § 649 ods. 1 Obchodného zákonníka preveriť sprostredkovaného partnera v každom jednom prípade z viacerých sprostredkovaných obchodov, nesprávne a arbitrárne posúdili otázku spôsobu získania odberateľa žalovanou v rámci informačnej povinnosti podľa § 643 Obchodného zákonníka a napokon súdy vychádzali len z písomne uzatvorenej zmluvy o sprostredkovaní bez zohľadnenia platných ústnych dojednaní.

18. V rámci sťažnostných námietok ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že najvyšší súd sa nevysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľa ústavne akceptovateľným spôsobom.

19. Ústavný súd v úvode konštatuje, že si uvedomuje postavenie najvyššieho súdu v civilnom procese, keď rozhoduje ako dovolací súd v už právoplatne skončenej veci. Rešpektuje aj jeho vlastnú diskreciu vo vzťahu k odmietaniu dovolaní, ktoré nespĺňajú procesné podmienky prípustnosti na ich vecné prejednanie. V týchto prípadoch je pochopiteľná tendencia najvyššieho súdu zjednodušiť svoje rozhodnutia, aby mohol efektívne plniť svoju úlohu. Ani pri tejto snahe nemôže byť opomenutá povinnosť rešpektovať práva sporových strán a dodržať zásady spravodlivého procesu, v okolnostiach prípadu právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, a to minimálne v takom rozsahu, aby dovolateľ dostal konkrétne odpovede na jeho podstatné dovolacie námietky.

20. Odôvodnenie rozhodnutia o odmietnutí dovolania podaného z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP tieto základné požiadavky jednoznačne nespĺňa. Odôvodnenie, ktoré len všeobecným spôsobom konštatuje na jednej strane nesplnenie podmienok prípustnosti dovolania a na druhej strane dodržanie zákonných náležitostí rozhodnutia odvolacieho súdu bez akejkoľvek odpovede na konkrétne námietky dovolateľa, nemôže učiniť zadosť požiadavke riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v súlade s právom na spravodlivý proces. Ústavný súd s istým zveličením dodáva, že takéto odôvodnenie (odseky 27 až 30 napadnutého uznesenia) by mohlo byť paušálne použité aj v akomkoľvek inom rozhodnutí odmietajúcom dovolanie.

21. Napadnuté uznesenie pri zohľadnení už uvedených hľadísk je v tejto časti na prvý pohľad neadresné vo vzťahu k dovolacím námietkam. Ústavný súd rešpektuje ustálenú judikatúru, podľa ktorej nie je potrebné, aby sa súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal každou námietkou dovolateľa, avšak vo veci sťažovateľa najvyšší súd neodpovedal na žiadny z predložených argumentov, nezaujal k nim žiadne stanovisko a všeobecným spôsobom bez konkrétneho odôvodnenia vzťahujúceho sa na prejednávajúcu vec dovolanie odmietol. Tým si dovolací súd podstatne uľahčil svoju úlohu.

22. Ústavne konformné odôvodnenie rozhodnutia dovolacieho súdu zodpovedajúce špecifikám konkrétneho sporu a reagujúce na podstatné dovolacie námietky sťažovateľa musí odpovedať, ako sa najvyšší súd vysporiadal s dovolacou argumentáciou sťažovateľa o arbitrárnosti a argumentačnej nesúrodosti záverov rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ uplatnil v dovolaní (č. 1. 527 súdneho spisu) zrozumiteľné námietky proti ucelenosti záverov odôvodnenia rozsudku krajského súdu, na ktoré mal dovolací súd reagovať, pretože sa týkali celistvosti nižšími súdmi ustálenej verzie o realizácii obchodu od fázy vyhľadania odberateľa cez vybavovanie objednávok až po zaplatenie a dodanie tovaru. Sťažovateľove námietky sa týkali kľúčových okolností, od posúdenia ktorých závisel celý prípad. Len náležitým odpovedaním na sťažovateľove námietky môže byť rozptýlená jeho pochybnosť o existencii závažných procesných nedostatkov. Ak podľa názoru najvyššieho súdu bolo odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu dostatočné, mal reagovať na dovolacie argumenty sťažovateľa minimálne odkazom na konkrétne časti odvolacieho rozhodnutia.

23. Najvyšší súd tiež vyslovil, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu nedáva žiaden podklad pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska R 2/2016. Ústavný súd sa vyjadril k aktuálnosti uvedeného stanoviska po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku tak, že jeho význam je potrebné chápať v tom zmysle, že pokiaľ rozhodnutie odvolacieho súdu v podstatných bodoch nespĺňa požiadavky vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, zodpovedá táto okolnosť dôvodu prípustnosti

dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Znamená to, že stratilo význam vyčleňovanie „inej vady konania“ z tejto kategórie podľa predchádzajúcej právnej úpravy a taká vada, pokiaľ má znaky uvedené v predchádzajúcej vete, zakladá prípustnosť dovolania podľa označeného ustanovenia. Včlenením formulácie o práve na spravodlivý súdny proces do textu zákona sa požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia neliberalizovali, ale, naopak, sprísnilo (IV. ÚS 314/2020).

24. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania proti napadnutému rozsudku krajského súdu vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nespĺňa kritériá ústavnej akceptovateľnosti zodpovedajúce základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Už len toto pochybenie najvyššieho súdu bez ďalšieho stačí na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a na zrušenie napadnutého rozhodnutia.

25. Ústavný súd preskúmal aj tú časť napadnutého rozhodnutia, ktorou bolo odmietnuté dovolanie podané z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popri všeobecných námietkach argumentuje, že dostatočne uviedol dovolacie dôvody týkajúce sa právneho posúdenia zmluvnej povinnosti sprostredkovateľa, keď citoval právnu vetu z rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 148/2010, uviedol právny názor okresného súdu („z toho, že si žalovaná neoverovala dôveryhodnosť objednávateľa nemožno vyvodit', že vedela alebo musela vedieť o jeho nedôveryhodnosti“) a vytkol krajskému súdu, že sa touto právnou otázkou nezaoberal.

26. Pri posúdení prípustnosti dovolania podľa § 421 písm. a), b) CSP najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí najskôr zhrnul zákonné východiská rozhodovania o dovolaní odôvodnenom týmito dovolacími dôvodmi (odseky 32 až 33) a svoj záver zhrnul v odseku 34, tak, že „*samotné spochybňovanie skutkových zistení a vyhodnotenie dôkazov súdmi, ako aj samotná polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že vo vzťahu k posúdeniu konania žalobcu nie je dovolanie podložené prípustnými dovolacími dôvodmi.*“.

27. Prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP a vymedzenie dovolacieho dôvodu (nesprávne právne posúdenie) podľa § 432 CSP sú spojené nádoby, znenie neskoršieho ustanovenia vychádza formulačne z bezprostrednej nadväznosti na skoršie, preto pri výklade prvého z označených ustanovení je potrebné zohľadniť aj druhé z nich. Nie je teda ústavne neudržateľné, ak dovolací súd požaduje od dovolateľa, aby pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP špecifikoval, ktorý z alternatívnych dôvodov prípustnosti dovolania podaného pre právne posúdenie veci uplatňuje, a v nadväznosti na to ho doložil buď konkrétnou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odchyľil, tvrdením o absencii rozhodovacej praxe, alebo konkretizáciou rozdielností v rozhodovaní dovolacieho súdu. Povinnosť dovolateľa vymedziť a konkretizovať prípustnosť dovolania podľa § 421 CSP treba vnímať ako jeho povinnosť predostrieť vlastnú argumentáciu v prospech prípustnosti dovolania, a tak napomôcť preskúmaniu rozhodnutia dovolacím súdom. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju aj sám (I. ÚS 51/2020). Namietaná právna otázka môže vyplynúť aj z textu dovolania a nemusí byť formálne vymedzená v jeho konkrétnej časti. Dovolací súd sa má pokúsiť autenticky porozumieť

dovolateľovi – jeho textu ako celku, ale na druhej strane nedotvárať vec na úkor procesnej protistrany. Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky (I. ÚS 336/2019).

28. Sťažovateľ v dovolaní okrem iného označil, ktoré konkrétne právne posúdenie považuje za nesprávne, uviedol, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia, dokonca namietol, že ide o svojvoľné posúdenie. Označil rozpor s judikatúrou najvyššieho súdu k obdobnému ustanoveniu Občianskeho zákonníka, ktorú označil spisovou značkou aj citovaním časti odôvodnenia. Tento obsah dovolania najvyšší súd správne vystihol v odseku 9 napadnutého rozhodnutia. Napriek tomu pristúpil k odpovedi na dovoláciu otázku formalisticky, v už citovanom odseku 34 sa úplne vyhol formulovaniu vlastného právneho názoru, vyjadril sa všeobecne a nekonkrétne, čo vzhľadom na povahu a rozsah dovolacích námietok výrazne uberá na celkovej presvedčivosti tejto časti odôvodnenia rozhodnutia. Najvyšším súdom pomenované dôvody na odmietnutie dovolania totiž vystihujú obsah dovolacích námietok len čiastočne.

29. Najvyšší súd sa tak vo vzťahu k posúdeniu tohto dôvodu dovolania dopustil paušalizovania, nerozlišujúc dovolacie námietky v ich konkrétnostiach. Pri posúdení vymedzenia označeného dovolacieho dôvodu tak nedodrжал procesné garancie práva na súdnu ochranu, konkrétne požiadavku na riadne odôvodnenie rozhodnutia. V konečnom dôsledku tento nedostatok odôvodnenia dosahuje intenzitu na ústavnoprávne spochybnenie záveru najvyššieho súdu, že vymedzenie dovolacieho dôvodu v podanom dovolaní podľa § 421 ods. 1 CSP nespĺňa požiadavky zákona tak, ako sú definované v ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu.

30. Minimálnou požiadavkou ústavne súladného odôvodnenia musí byť poskytnutie konkrétnej a zrozumiteľnej odpovede na otázku naplnenia predpokladov prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) alebo b) CSP vo vzťahu ku každej dovolateľom relevantne uplatnenej právnej otázke. V konkrétnych okolnostiach táto odpoveď musí obsahovať posúdenie, či konkrétne dovolacie otázky sú otázkami právnymi, či sú pre rozhodovanú vec podstatné, t. j. nie sú otázkami hypotetickými či akademickými (II. ÚS 147/2020), a či ide o právne otázky, pri ktorých došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe, resp. ktoré dosiaľ neboli v praxi dovolacieho súdu riešené.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd bez náležitého odôvodnenia odmietol dovolanie sťažovateľa podané z dôvodu podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP, porušil jeho základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

32. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.
Trovy konania

33. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 346,26 eur.

34. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2019 je vo výške 163,33 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 9,80 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2019 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu).

35. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2021

Libor DUEA
predseda senátu